

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 25 april 2019

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 50.407/II/PD AN / YM

Betreft : klacht betreffende de aanwezigheid van verkeersborden in het Frans op het grondgebied van de Duitstalige taalgebied.

Mijnheer de Minister,

Ter zitting van 29 maart 2019 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar verenigde afdelingen een klacht betreffende twee eentalige Franstalige verkeersborden gelegen in de Lutlicherstrasse in Kelmis en in de Neutralstrasse in het dorp van Herbesthal.

Op onze vraag om inlichtingen, had de heer [...], voormalig burgemeester van Lontzen per email van 29 november 2018, het volgende geantwoord : (vertaling)

“We hebben uw brief tijdens de Collegevergadering van 29.11.2018 besproken en wensen u het volgende te communiceren.

In principe reageren we niet op dossiers die "anoniem" ingediend worden.

In dit geval wensen we echter, na overleg met ons gemeentelijk depot, en de politiezone "Weser-Göhl", het volgende mee te delen:

- Het bord met de pijl naar links met de vermelding "*Excepté vélo*" (uitgezonderd fietsen) werd niet door de gemeente geplaatst. Aangezien het om een gewestweg gaat (N 67), is de MET bevoegd. De gemeente zal een brief naar deze administratie sturen en deze laatste vragen om deze zaak te onderzoeken.
- De borden "*Zone à risque*" (risico zone) zijn eveneens door de MET op het hele grondgebied van onze zone (d.w.z. de gemeenten Eupen, Kelmis, Raeren en Lontzen) geplaatst. We zullen deze administratie hiervan op de hoogte brengen en deze laatste vragen om deze zaak te onderzoeken.”.

Naar aanleiding van deze brief, heeft de VCT de heer Carlo Di Antonio, Minister van Mobiliteit en Openbaar Vervoer van de Waalse Regering twee brieven gestuurd op 21 januari 2019 en 18 februari 2019 waarin zijn standpunt ten aanzien van deze klacht werd gevraagd.

In zijn brief van 20 februari 2019, antwoordt Mijnheer de Minister het volgende : (vertaling)

“Uw brief van 21 januari jongstleden betreffende het dossier in kwestie heb ik goed ontvangen en heeft mijn volle aandacht weerhouden.

Hiermee deel ik u mee dat ik deze ter opvolging heb doorgestuurd naar mijn medewerker van de Cel Openbare Werken, de heer [...] ([...]@gov.wallonie.be 081 / 710.394).”

Vervolgens heeft de VCT op 28 februari 2019 de heer [...] een brief om informatie gestuurd. Deze laatste heeft via e-mail het standpunt van het Gewest meegedeeld : (vertaling)

“Naar aanleiding van uw brief van 24 januari met betrekking tot de ingediende vraag, hebben wij een verslag gevraagd aan de *Direction générale opérationnelle des Routes et des Bâtiments* (DGO1) (de Algemene Operationele Directie van Wegen en Gebouwen van het Waalse Gewest)

Deze heeft ons het volgende meegedeeld:

- De vervanging van de borden "*Zone à risque*" is voor de 4 genoemde gemeenten in de nabije toekomst gepland in het kader van de nieuwe signalering van vaste snelheidsradars. In overeenstemming met de wetgeving, zullen deze borden in twee talen worden opgesteld met eerst het Duits en eronder het Frans.

- Het bord "*Excepté vélo*" moet ook snel worden vervangen door een bord "*Ausser / Excepté*"

- De nieuwe borden zijn besteld en de plaatsing zal voor einde april van dit jaar geschieden.”

Ten slotte heeft de VCT op 7 maart 2019 de heer Luc Frank, burgemeester van de gemeente Kelmis, een brief om informatie gestuurd.

Als antwoord hierop heeft op 18 maart 2019 de heer Johnny Von Borstel, hoofd technisch medewerker van de Technische Dienst van de gemeente, het volgende meegedeeld : (vertaling)

“We hebben uw brief van 07/03/2019 met aandacht gelezen.

De verkeersborden langs de *Lütticher Straße* zijn door de *SPW* van het Waalse Gewest geplaatst.

Ik heb een verantwoordelijke geraadpleegd en deze heeft mij verzekerd dat de nieuwe tweetalige borden zijn besteld en voor eind april zullen worden geplaatst.”

*
*   *

Verkeersborden zijn berichten en mededelingen aan het publiek in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Dit advies onderscheidt twee delen, met name het bord op een gewestweg, dat onder de bevoegdheid van het Waalse Gewest valt enerzijds, en het bord op een gemeentelijke weg, die onder de bevoegdheid van de stad Kelmis valt anderzijds.

1. Ten opzichte van de *Direction générale opérationnelle des Routes et des Bâtiments (DGOI)*

Het bord "*interdit de tourner vers la gauche*" (verboden om links af te slaan) met het bordje "*excepté vélo*" (uitgezonderd fietsen) bevindt zich op het grondgebied van de gemeente Lontzen (Neutralstrasse) maar op een gewestweg. De *Direction générale opérationnelle des Routes et des Bâtiments (DGOI)* is derhalve bevoegd.

De DGOI heeft haar zetel in Namen en is een centrale dienst van het Waalse Gewest waarvan de werkkring het gehele ambtsgebied van het Gewest bestrijkt. Krachtens artikel 36, § 1, 2° van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (GWHI), moet de DGOI het Frans als administratieve taal gebruiken maar artikel 36 § 2 GWHI bepaalt het volgende : "Met betrekking tot de gemeenten met een speciale taalregeling uit hun ambtsgebied, is op de in § 1 bedoelde diensten de taalregeling van toepassing die door de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken is opgelegd aan de plaatselijke diensten van die gemeenten, voor de berichten, mededelingen en formulieren die bestemd zijn voor het publiek, voor de betrekkingen met particulieren en voor het opstellen van akten, getuigschriften, verklaringen en vergunningen".

Dit artikel verwijst naar artikel 11, § 2 SWT dat bepaalt : "In de gemeenten van het Duitse taalgebied worden de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn in het Duits en in het Frans gesteld."

Het verkeersbord "*excepté vélo*" had derhalve in het Frans en in het Duits moeten zijn opgesteld.

De VCT acht derhalve de klacht ontvankelijk en gegrond ten opzichte van de *DGOI*.

2. Ten opzichte van de stad Kelmis

Het bord "*radar zone à risque*" is geplaatst op het grondgebied van de gemeente Kelmis.

De gemeente Kelmis is een plaatselijke dienst in de zin van de SWT.

Overeenkomstig artikel 11, § 2 SWT worden in de plaatselijke diensten van het Duitse taalgebied de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn in het Duits en in het Frans gesteld.

Het verkeersbord "*radar zone à risque*" had derhalve in het Duits en in Frans het moeten zijn opgesteld.

De VCT acht derhalve eveneens de klacht ontvankelijk en gegrond ten opzichte van de gemeente Kelmis.

De VCT neemt akte van het feit dat nieuwe tweetalige verkeersborden werden besteld en dat deze voor einde april zullen worden geplaatst.

Een afschrift van dit advies wordt aan de Minister van het Waalse Gewest bevoegd voor Mobiliteit en Openbaar Vervoer, aan de burgemeester van de gemeente Lontzen, aan de burgemeester van de gemeente Kelmis alsook aan de klager gestuurd.

Hoogachtend,

De Voorzitter,